

ב.ב. והצלם היהודי

ב"ב היא ללא ספק אחת הגשים הפוטר גניות — והמצולמות — ביותר בעולם. אבל בין כל הצלמים השופכים אור-מבזקים על חמודותיה, בולט הצלם הפאריסאי היהודי כם (שמאל) לויין. לויין, שמתגורר ליד פאריס, מצלם את בריזיט רק פעמיים בשנה. הוא עשה את זה לראשונה כשהיא היתה בת 17.

צלם לויין קרח, שאמפאניה —

ב"ב בת 17 — וורדים אדומים

בעזרת הרבה טריקים בלתי-מתאימים. מחווה המשתקפים על זכוכיות, מראות פנימיים הנוראים כאילו דרך אישוני הגיבור, גיהנום צבוע בצבעים אדומים, וגן תענוגות, בו מר- חפים האנשים עלידי האטת המצלמה. הקוגצים הללו גורעים מהמחזה, והמישחק הבלתי-מושלם אינו מוסיף לו.

בעל תאוות

הנרי השמוני (פאריס, תל-אביב; בריטניה) שקספיר כתב את המחזה התיס טורי הניפלא על חייו של המלך הנרי השמוני שהיה קפריזי ומלא תאוות והחליף שש נשים בימי חייו — מהן שתיים ערף, ושתיים גירש. אלכסנדר קורדה יצר על-פני המחזה סרט מבריק, שבו המצלמה עוזרת לטכסט, הבימוי הקולנועי מעשיר ומאדיר את המחזה התיאטרוני. והביצוע הגאוני ומלא ההומור של צ'ארלס לוטון נותן דמות אנושית מרחקת של מלך גם וחמדני מצד אחד ומלא הדרת מלכות מצד שני. כל זה ביחד גורם לכך שקשה יהיה לעמוד בפני הסרט הזה. וגם אין צורך לנסות. מי שעדיין לא ראה אותו בשלור- שים וארבע שנות קיומו, כדאי לו לנצל מהר את ההזדמנות הניתנת לו עכשיו.

כוכבים

שוק חיי

השחקנית הישראלית המפורסמת חיה הררית נימצאת בארץ כבר שבועיים. היא לא התכערה בזמן שלא נראתה כאן. להיפך, הפנים העגלגלות שלה מלאות הבעה, והעיניים המנוצצות מתוכן בולטות למר- חקים. היא מלוכשת בשלמת-מכסי ארוכה, וקשה מאוד לא להפנות את הראש אחריה, כשהיא עוברת ברחוב.

אלא שהיא לא עוברת ברחוב. היא נימצאת בארץ כבר שבועיים, ואת כל הזמן הנה היא מבלה בחיפה, בבית-הוריה. היא יוצאת לפיקניקים עם המשפחה, מבלה אצל אחיה, ואינה מראה את עצמה במקומות בהם אנשים נוהגים להיראות.

קוראים לה עדיין חיה הררית השחקנית. אבל למעשה היא כבר לא שחקנית. "המיש- חק היה רק שלב", היא מספרת, "זה חדל לספק אותי. לא מילא את הדרישות שלי מעצמי. לא נתן לי שקט נפשי והרגשת ערך-עצמי שאדם מחפש לו באופן טבעי." **מבט מתוך מזלזל.** זה לא שההצלחה הפסיקה להאיר לה פנים. להיפך, היא קיבלה הרבה הצעות, היו לה אפשרויות להתקדם, אבל יום אחד היא איבדה את הדחף, כמו שהיא אומרת, וכשמאבדים את הדחף, אין טעם להישאר במיקצוע. "במיק- צוע הזה צריך תמיד להילחם, להיאבק. ההקדבה האישית כימעט מכסמילית. חיים רק למען זה, וכינראה שלא רציתי בזה, כשגיליתי את זה, זה היה השוק של חיי.

זה קרה כשהגעתי להוליווד. המכונית שהובילה אותי מנמל-התעופה הורידה אותי במלון מפואר. היה לפני כל מה שאדם רוצה. הסתכלתי החוצה, ראיתי את הנוף, ופיתאום ידעתי שהגעתי למטרה שאינה מטרת. שלא אוכל להשתלב כאן. שזו היתה ריצת-אמוק אל משהו בלתי-יודע. וכשהגעתי אליו זו היתה הרגשה מזוהת. כאילו בנידה בעצמי. הרגשתי כאילו חלק מאופיי עשה הצלחות על חשבונך.

"משם והלאה כבר הייתי ולא הייתי, שייחתי ולא שייחתי. הכל בהצטרף והצד- לב, וזה נתן את אותותיו. זה היה משבר חמור. זה נורא לא לדעת, פיתאום, מה את הולכת לעשות עם עצמך. זה לקח לי שנים לצאת מזה, ועכשיו אני מבינה שמה שעשיתי היה הכנה למה שאני עושה היום." **עבודה של כבר.** היום היא כותבת חסרישום. היא עיבדה את ספרו של מקס פריש אני לא שטייר לטסריט, והיא עיבדה עוד ספר נוסף לטסר בשם בית אמי, שהוצג לא מזמן בישראל. אבל גם זה רק שלב. מכאן היא היתה רוצה לעבור לבימוי. "עכשיו אני עוד רק משתעשעת ברעיון הזה", היא אומרת, "אבל ברגע שמתחילים להשתעשע במשהו, וזהי כבר התחלת-הת- גשמות שלך. יש לי הרגשה שאני כבר מוכנה לכו- מבחינה מיקצועית, אם כי יש לי חשש מבחינה פיסית. וזהי בכל זאת עבודה של גבר. לתת פקודות, לעמיד במתח. אני לא יודעת אם אוכל לעמוד בזה."

את ההכשרה הקולנועית שלה היא קיבלה מהאנשים הטובים ביותר בלונדון. ג'ק קלייטון, יודיה, הארולד פינטו ועוד. "כתיבת חסרישום", היא אומרת, "דרושת תערוכות של כמה נתונים. יכולת לחשוב בצורה דרמטית, לבנות את סיפור-המעשה והטיפוסים כך

או היא מתפשטת בלי בעיות, ולובשו כל הבא ליד." הפעם — כלומר, בצילומי-האביב שלו אצל סם — לקחה ב"ב ליד גייר-אריזה, גרבי-כסף ועדיים. התוצאה: תצלומי-עירום מן המקסימים ביותר שצולמו סביב אלת-האהבה הבלונדית של הקולנוע הצרפתי.

או הוא עורך טקס חגיגי, שאינו משתנה. כשב"ב ניכנסת לחווילתה, המשמשת לסם גם כסטודיו, ממתנינים לה דלי עם קרח ובקבוק-שאמפאניה משובח. כן מוצבים כבר על שולחן-האיפור של הסטודיו אגרסל עם ורדים אדומים, ברקע מגנן פאטיפון מוסיקה של ג'אז. "זה מפורר אותם", מספר סם בומבה.

לא בסדר אצל המבקרים. ולא אצל הקהל. לא איכפת לי שזה יימשך הלאה." אותם עליו ששחקנים לא אוהבים לעבוד איתו. הוא מכסה עליהם. מקצץ להם את הרפליקות שלהם, ניכנס באמצע דבריהם, ובהזוג המוזר אצרו שהוא נהג לתת מכות אמיתיות לגדעון זינגר, להתפרץ בצחוק באמצע דבריו, ולהתעלל בשחקניות ששיחקו לצידו. "אומרים..." הוא אומר בביטול, "לכל אדם יש אנשים שאוהבים אותו ואנשים שלא אוהבים אותו. אותו הדבר עם השחקנים. יש שאוהבים לעבוד עם מישהו יותר ממישהו אחר, ויש שלא." **ככה זה קישוין.** התפקיד בסרטו של קישוין הוצע לו כבר לפני חצי שנה. ככה זה אצל קישוין. הוא לא עושה חפ- לפ. לא אומר בעוד שבועיים מתחילים לעבוד. אצלו הכל מתוכנן ובאורגן. הוא לא מבזבז זמן. אצלו לשבת בבית-קפה זה ביזבז זמן. למסיבות הוא שולח את אשתו, ובליה, כשהוא לא יכול לישון, הוא לא מתהפך הרבה. הוא קם ועובד. "השח- קנים עושים בסרטים מה שהם רוצים, בהסמכת הבמאי, ורואים קיבלתם שששחקן טוב, השקט טוב והכל טוב." אבל אצל קישוין זה אחרת. הם ישבו על התסריט המוכן. בומבה הציע מיספר שינויים בתפקיד שלו וקישוין קיבל אותם. "קישוין שומע מה שמייצעים לו. מבחינה זו יש בינינו שיתוף-פעולה." הוא מקבל אומנם עיצות, אבל רק כשאין עימו שינוי מהותי בדמויות שחיות ומתגבשות אצלו שנים.

לציבור מכיבי. עכשיו מסתבר שלא. ואם אתה חי לך עם עצמך, לא חשוב אם אתה יוצא לפעמים לטראפאל גאר או לכיכר דינגונוף."

מי אוהב את בומבה

אל ההצלחות הגדולות שלו הגיע בומבה דרך בימת התיאטרון. אבל אומרים שהכיש- רונות המיוחדים שלו מתאימים דווקא לקולנוע. לא ברור אם אפרים קישוין שביע את מה שאומרים או לא. בכל אופן הוא נתן לו את התפקיד הראשי בסרטו תעלת בלזאומיל. בומבה יהיה המשוער החופר תעלה ברחוב אלנבי; וגורם למהומה בעיר. כן, אמרו לו מספר פעמים שהוא שחקן קולנוע יותר מאשר שחקן-תיאטרון, והוא אומר: "שחקן טוב, גם בעולם, נחשב לשחקן בעל אישיות תיאטרלית, או אישיות קולנועית. וברוך כלל זה לא הולך יחד. זה עניין של סיגנון."

הוא אוהב את הקולנוע. "בתיאטרון", הוא אומר, "אם אתה מתחיל בקו מסויים, אתה לא יכול להשתנות. בסרט אתה יכול לראות את עצמך, ולפי זה להמשיך בתפקיד. ומלבד זה אם אתה ביחסים טובים עם הבמאי, אתה יכול לשכנע אותו להוריד בעריכה קטעים שלא מוצאים חן בעיניך." **מי לא בסדר?** הביקורות נוהגות בדרך כלל לקטול אותו. אבל הקהל הולך לראות אותו. "כפי הנראה אני לא לטעם המבקרים", הוא אומר על זה, "אם הקהל אוהב אותי והמבקרים לא, נראה שמשוה

שהם ישלמו באופן אחיד את הנושא, להחשוב על פיתרונות דרמטיים ויוזאליים. למעט במילים, כי זה לא תיאטרון."

טראפאל גאר ודינגונוף. היא למדה הרבה מניק קליטון, אם כי הוא לא עזר לה אף פעם באופן מעשי. "את התסריט של מקס פריש כתבתי לבי. ללא עזרה ממנו, מלבד עזרה שבעידודו. הוא מאמין בי. והעובדה שאני חיה בחברתו ורואה אותו בעבודה משמשת לי השראה."

אבל הנטייה שלנו היא לא לעבוד במשותף. הוא עובד ארבע-עשרה שעות ביום, וכשהוא מגיע הביתה צריך להיות איוה שינוי, אם הנושא הוא אותו נושא, זה הופך את כל חייו לעבודה. מלבד זה אנחנו שני עולמות נפרדים. העולם שלו הוא אינדיבידואלי פרטי. הוא שונה מאוד מהעולם שלי, כך שאין סיבה להיפגש בעבודה. מה שחשוב זה ההערכה הדדית, ועידוד מצידו כלפי."

היא חיה בלונדון, עם אדם אנגלי, בסביבה אנגלית, עם חברים אנגליים. אבל היא מרגי- שה את עצמה ישראלית. "בהתחלה זה היה קונפליקט נוראי", היא מספרת, "רק בשנה האחרונה תפסתי שלושה בעינין הזה. זה עוזר כשכסף ואפשר להיכנס לאווירון ולנסוע. זו לא בעיה. אני גרה באנגליה ועובדת באנגליה. אבל אני מרגישה את עצמי כישראלית, וההרגשה היא הקבועה. ובסופו של דבר, חייו הפרטיים הם אדם אינם שונים אם הוא חי במקום זה או אחר. כשהייתי צעירה חשבתי שאני זקוקה